

RCKP KROSNO Nr 78 maj 2010

CROSCENA

KROŚNIEŃSKA SCENA KULTURY

JOHANN WOLFGANG GOETHE

Do mojej matki

Choć dawno już ni listów, ni pozdrowień
Ode mnie nie masz, nie dopuszczaj nigdy
Do serca myśli, że synowska czułość,
Którą ci winien jestem, już wygasła
W mej piersi. Nie! Jak skała, co w łożysku
Rzeczynym na zawsze jest zakotwiczona,
Nie ruszy się ze swego miejsca, chociaż
Nurt bieży po niej to burzliwą falą,
To pieścizotliwą, kryjąc głąz przed okiem,
Tak właśnie z piersi mojej nie ustąpi
Przenigdy czułość, którą mam dla ciebie,
Choć rzeka życia to się nad nią spiętrza
Chłostana bólem, to znów upieszczona
Tchnieniem radości, skrywa ją łagodnie,
Wzbraniając jej zabłysnąć czołem w słońcu
I rozprzestrzenić w krąg jego promienie
Odbite, które przy spojrzeniu każdym
Świadczyłyby, jak bardzo czei cię syn twój.

Przełożył
Robert Stiller

Na okładce: Grafika, tech, linoryt barwny, Alicja Styrkosz z Pracowni Grafiki Tradycyjnej RCKP, str.2. – 1. Ryszard Zagórski – wernisaż wystawy fotografii „Mój Kamieniec” w Galerii RCKP, 2. XI Górskie Zawody Balonowe, 3. Wystawa „Chopin – podróżnik” w hallu RCKP, 4. Juwenalia Krosno 2010 – Międzynarodowe konfrontacje artystyczne, 5. Majówka u Franciszkanów – Chór „Echo” ZNP i RCKP, 6. Malarki z Krosna na wernisażu wystawy „Damska jazda” w DK w Bardejowie Fot. W. Turek

CROSCENA

Krośnieńska Scena Kultury
Wydawca: Regionalne Centrum Kultur Pogranicza
38-400 Krosno, ul. Kolejowa 1,
tel. 13 432 18 98, 13 432 09 97
e-mail: croscena@rckp.krosno.pl
www.rckp.krosno.pl

Redakcja: Anna Bryła, Waław Turek
Skład komputerowy: Krzysztof Zygarewicz
Druk: Hedom, Krosno, tel. 13 432 02 02
Nakład: 500 egz.

ISSN 1731-0296

W numerze:

3. Witryna RCKP

Witryna RCKP
Wystawy
Chopin podróżnik.
Przygraniczna twórczość
I Festiwal Inspiracji
Fredrowskich
Majówka u Franciszkanów
Andrzej Bartosik

6. Rozmaitości

Był wśród nas
Wacław Turek
Garść refleksji po
wykładzie...
Andrzej Kosiek

11. Kolekcjonerstwo

Płomienie w zieleni...
Nawoja Sarnówna

14. Przeczytane

19. Podium

20. Polecamy

21. Muzeum Podkarpackie
Czwarta edycja Nocy
Muzeów
K. Krępulec-Nowak

23. BWA

Forum Malarstwa Polskiego
Marek Burdzy

24. KBP

Krośnieńska Biblioteka
najlepsza...
Spotkanie z Adamem
Zagajewskim
Tajemnice papieru
Monika Machowicz

28. Konkursy

30. Poezja

MIĘDZYNARODOWY ROK ZBLIŻENIA KULTUR

ZGROMADZENIE OGÓLNE NARODÓW ZJEDNOCZONYCH PROKLAMOWAŁO ROK 2010 MIĘDZYNARODOWYM ROKIEM ZBLIŻENIA KULTUR. UNESCO POWIERZONO ROLĘ KOORDYNUJĄCĄ JAKO AGENDZIE OD 60 LAT ZAANGAŻOWANEJ W PROKLAMOWANIE RÓŻNORODNOŚCI KULTUROWEJ ORAZ ZBLIŻENIA I WZAJEMNEGO ZROZUMIENIA LUDZI WYWODZĄCYCH SIĘ Z ODMIENNYCH KRĘGÓW KULTUROWYCH I RELIGIJNYCH. GŁÓWNYM CELEM ROKU BĘDZIE UKAZANIE ZNACZENIA I PEŁNI KORZYŚCI PŁYNĄCYCH Z RÓŻNORODNOŚCI KULTUROWEJ, Z WZAJEMNYCH ZWIĄZKÓW I PRZENIKANIA SIĘ KULTUR, KTÓRE DOKONUJE SIĘ NIEPRZERWANIE OD POCZĄTKU ISTNIENIA LUDZKOŚCI. JAKO ŻE W POJĘCIU KULTURY MIEŚCI SIĘ O WIELE WIĘCEJ NIŻ TYLKO SZTUKA I LITERATURA, TAKŻE SYSTEM WARTOŚCI, TRADYCJE I WIERZENIA, RÓŻNE STYLE ŻYCIA I METODY WSPÓLISTNIENIA, PROMOCJA I OCHRONA TEJ RÓŻNORODNOŚCI WYMAGAJĄ STAWIENIA CZOŁA WIELU WYZWANIAM, W WYMIARZE LOKALNYM, KRAJOWYM, REGIONALNYM I MIĘDZYNARODOWYM. SUKCES ROKU ZALEŻY W ZNACZNEJ MIERZE OD POSZANOWANIA FUNDAMENTALNEJ ZASADY RÓWNEJ WARTOŚCI I GODNOŚCI WSZYSTKICH KULTUR, WZAJEMNEGO RESPEKTU I WZMOCNIENIA WSPÓLPRACY DLA ZAPEWNIENIA TRWAŁEGO POKOJU NA ŚWIECIE. USTALONE ZOSTAŁY 4 GŁÓWNE ZAGADNIENIA, NA KTÓRYCH POWINIEN KONCENTROWAĆ SIĘ PLAN DZIAŁAŃ: PROMOCJA WIEDZY NA TEMAT RÓŻNORODNOŚCI KULTUROWEJ, ETNICZNEJ, JĘZYKOWEJ I RELIGIJNEJ; BUDOWANIE PODSTAW SYSTEMU WSPÓLNYCH WARTOŚCI, ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI EDUKACJI, ROZWIJAJĄCEJ M. IN. KOMPETENCJE WIELOKULTUROWE; PROMOCJA DIALOGU DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU.

w y s t a w y

GALERIA RCKP**10 – 28 maja****Twórcze spotkania****PLAJA 2007**

Finisaż wystawy 28 maja o godz.18.00

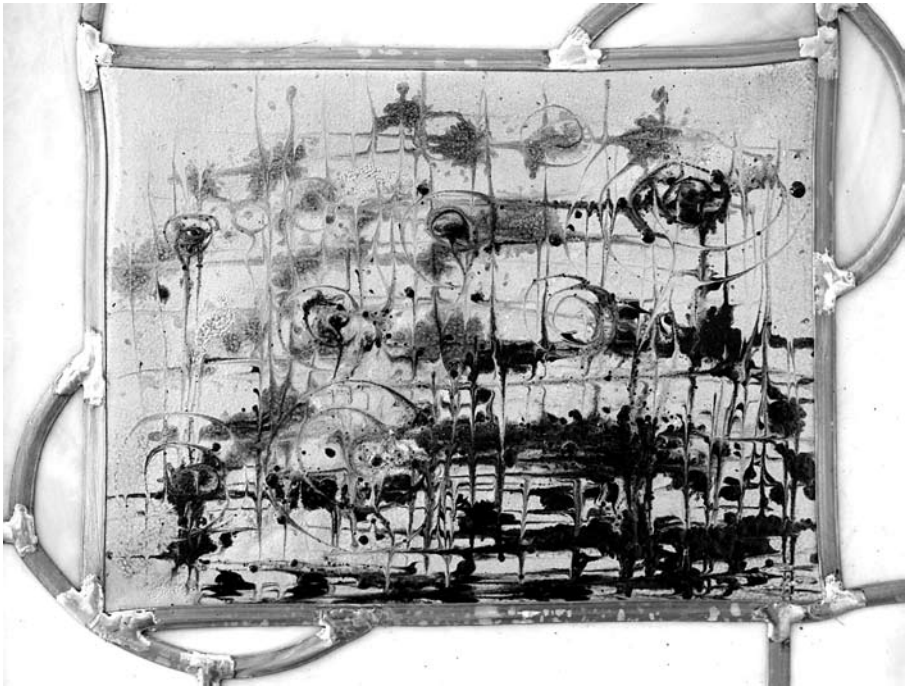
„Plaja” – nieformalne stowarzyszenie jasielskich plastyków skupiające malarzy, grafików, rzeźbiarzy, ceramików, fotografików, twórców tkanin artystycznych.

Dotychczasowa działalność i dorobek twórczy miejscowych plastyków wykazuje, że jest to środowisko niezależne i otwarte, któremu nieobce są najnowsze tendencje i prądy w sztuce współczesnej, ale które ceni także tradycje i uzna-

ne już kierunki. To stowarzyszenie jest także forum dyskusji na temat sztuki i wartości humanistycznych w obecnym skomercjalizowanym świecie i wspólnie z innymi instytucjami i stowarzyszeniami stanowi stały element życia kulturalnego miasta Jasła.

Uczestnicy wystawy:

Władysław Barzyk, Kazimierz Bosak, Anna Brożyna, Mieczysław Burda, Jan Dylag, Wiesław Czechowicz, Jan Kukulka, Tomasz Olbrot, Bogdan Samborski, Małgorzata Samborska, Aram Shakhbazyuan, Mirosław Szudy, Katarzyna Papiernik.

CHOPIN PODRÓŻNIK WYSTAWA PROJECT TV W RCKP

Dwudniowa (9–10 maja br.) wystawa była prezentacją miejsc, które odwiedzał Fryderyk Chopin. Można było zobaczyć wnętrza domu, sal koncertowych, pejzaże. Dopiero teraz młodzież uświadamia sobie jak wiele punktów na mapie powiązanych jest z życiem i twórczością kompozytora. Wystawa adresowana jest przede wszystkim do uczniów szkół podstawowych. Oprócz fotografii, młodzież mogła obejrzeć unikatową kolekcję monet i banknotów NBP związanych z Chopinem i jego twórczością. Wystawie towarzyszy impresja filmowa

ilustrowana nieprzemijającą muzyką Chopina.

Po obejrzeniu wystawy młodzież zaproszona została do konkursu rysunkowego „Mój Chopin”.

Wyniki konkursu:

I miejsce - Alicja Yika & Angelika Pačuła, klasa IV

II miejsce - Aleksandra Pelczarska, klasa III

III miejsce - Maciej Kazalski - klasa III
Wyróżniono prace:

Mikołaj Laskoś - klasa III, Jakub Skiba - klasa IV, Wojciech Białowąs - klasa III

PRZYGRANICZNA TWÓRCZOŚĆ

W maju na Słowacji otwarte zostały dwie wystawy malarstwa. W galerii Miejskiego Domu Kultury w Humennem swoje prace zaprezentowała kros-

nieńska artystka **Magdalena Wyżykowska**. Była to jej 20 indywidualna wystawa, na którą złożyły się różnorodność tematyki i technik malarskich.

foi. W. Turek

Na zdj. Magdalena Wyżykowska wręcza obraz dyr. MDK w Humennem Agacie Vitkovicovej

Przypomnieć należy, że autorka swoją pasję łączy z pracą z młodzieżą, przekazując swoje artystyczne doświadczenie zdobywane m.in. podczas krajowych i zagranicznych plenerów.

Również w Domu Kultury w Bardejowie swoje obrazy pokazały malarki z Polski, Słowacji i Węgier. Miejskowa malarka Marta Augustińska zaprosiła do udziału w wystawie „Damska jazda i przyja-

ciółki” 10 zaprzyjaźnionych malujących pań. Ze strony polskiej uczestniczyły: **Iwona Jankowska-Kozak, Teresa Komornicka, Anna Munia, Elżbieta Wesolkin i Magdalena Wyżykowska.** Ta interesująca wystawa jest dowodem trwającej od wielu lat współpracy przygranicznej wpływającej z potrzeby poznawania przygranicznych kultur.

Wat.

Myślmy o tym od lat. Ze względu na bliskość Odrzykonia, zamku Firlejów i Skotnickich, Korczyny, gdzie hr. Aleksander Fredro stanął na ślubnym kobiercu, wreszcie tęsknoty za literaturą i piękną, i dowcipną – ze wszystkich tych powodów zawsze brakowało nam w Krośnie wydarzenia kulturalnego, które byłoby na miarę tej twór-

czości najwyższych lotów, i tej postaci, o której w sumie niewiele wiemy.

Nasze plany, ze względu na wiele tragicznych wydarzeń tej wiosny, musiały ulec zmianom i przemodelowaniu, jednak serdecznie zapraszamy młodzież w nasze progi już 21 czerwca br.

W hallu i foyer Regionalnego Centrum Kultur Pogranicza będzie można posłuchać fragmentów utworów Fredry w znakomitym wykonaniu artystów krakowskich, zobaczyć kostiumy z jego sztuk, pójść jego śladami na wystawie prezentującej szlak Fredrowski – i wiele jeszcze niespodzianek. Program przedpołudniowy adresujemy przede wszystkim do młodzieży szkolnej, jednak oczywiście z radością powitamy wszystkich Państwa.

Również 21 czerwca wieczorem uroczystego otwarcia festiwalu dokona jego Patronka Artystyczna, znakomita aktorka pani ANNA SENIUK. Także w jej niepowtarzalnym, mistrzowskim wykonaniu będziemy mogli posłuchać fragmentów utworów Fredry. Artystce towarzyszyć będzie kwartet skrzypcowy OPIUM.

Na dalszy ciąg Festiwalu Inspiracji Fredrowskich „Mocium Panie...” Krosno

2010 zapraszamy państwa w październiku, kiedy to o laur najlepszego interpretatora fredrowskich strof walczyć

będą studenci wyższych szkół teatralnych z całego kraju.

MBM

MAJÓWKA U FRANCISZKANÓW

W niedzielny wieczór, 2 maja br. gościnnie świątynia Franciszkanów w Krośnie rozbrzmiewała pieśniami poświęconymi Matce Bożej. Była to dziesiąta już edycja koncertu „Ave Maria” organizowanego przez chór „Echo” działający przy ZNP i RCKP w Krośnie.

W bieżącym roku zespół po raz kolejny zaprosił do współpracy artystów z Sanoka: zespół wokalny „Soul” oraz instrumentalistów z Państwowej i Społecznej Szkoły Muzycznej II stopnia w Sanoku i Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II stopnia w Krośnie.

Dzięki dobrej współpracy krośnieńskich i sanockich muzyków, także mieszkańcy Sanoka mogli wysłuchać tego koncertu w kościele p.w. Przemienienia Pańskiego w Sanoku. Cieszymy się, że wyda-

rzenie to wchodzi na stałe do kalendarza imprez muzycznych o wymiarze religijnym obydwu miast. Inicjatorami koncertów są: Monika Brewczak oraz Mariola Rybczak, na co dzień siostry i dyrygentki głównych wykonawców.

Koncerty z roku na rok stoją na coraz wyższym poziomie artystycznym, gromadzą coraz większe grono miłośników klasycznej i współczesnej muzyki chóralnej, i kończą się często owacją na stojąco i bisami.

Tym razem z racji zapisanej mocno w naszej pamięci i sercach katastrofy elity społeczno – politycznej z prezydentem Lechem Kaczyńskim na czele – koncert został dedykowany pamięci ofiar.

Andrzej Bartosik

BYŁ WŚRÓD NAS

Wojciech Siemion, jeden z najwybitniejszych polskich aktorów teatralnych i filmowych zmarł w wyniku obrażeń odniesionych w wypadku samochodowym. Miał 82 lata.

Odszedł od nas odtwórca dziesiątek ról filmowych, setek wcieleń teatralnych i estradowych, niestrudzony krzewiciel kultury, wykładowca Wyższej Szkoły Komunikowania i Mediów, były wykładowca PWST, a ostatnio popularyzator piękna polskiego języka – głosił poezję, zgłębiał tajniki jej odczytywania,

wydawał prace na ten temat. Był przede wszystkim mistrzem monodramu. Wspaniale recytował poezję, miał charakterystyczny, świetny głos. Któż nie pamięta jego wyjątkowych interpretacji polskich wierszy, charakterystycznych pauz, akcentów i komentarzy. Uczył, jak czytać Mickiewicza, Słowackiego, Różewicza i Białoszewskiego.

W filmie wystąpił po raz pierwszy w 1951 roku w roli ucznia szkoły morskiej w „Załodze” Jana Fethke. Polubił go także szklany ekran. Miał na swoim koncie ponad sto ról filmowych. Wystę-

pował w serialach telewizyjnych (*Wojna domowa, Cztery pancerni i pies, Rodzina Leśniewskich, Złotopolscy, Sukces*). Na początku lat 70. Siemion zrealizował swoje marzenie o stworzeniu własnej sceny poezji. Założył teatr Stara Prochownia w Warszawie. W ciągu trzydziestu lat działalności, od 1972 do 2002 r., wystąpiło na jej scenie ponad 800 aktorów. Podkreślający swoje chłopskie pochodzenie Wojciech Siemion był miłośnikiem polskiego folkloru. W swoim staropolskim dworcu w Petrykozach (woj. mazowieckie) utworzył Wiejską Galerię Sztuki. Jego pasją było kolekcjonowanie sztuki nowoczesnej i ludowej. W swoich zbiorach posiadał rzeźby, obrazy i inne dzieła, również twórców z naszego regionu, m.in. Macieja Syrka, Ryszarda Kryńskiego czy Witolda Śliwińskiego. Był organizatorem wystaw fotograficznych w swojej galerii: „Bożą

się drogi kapliczkami” (2006), autorstwa niżej podpisanego i „Ziemia Planeta Ludzi – Etiopia” Stanisława Materniaka (2007). W skansenie obok dworku można obejrzeć m.in. starą chałupę z bali zestawionych na tzw. obłap. Jest to hospicjum z 1830 roku przeniesione spod Krosna z Targowisk. W jednym ze spotkań Wojciech Siemion powiedział mi - *Dla mnie w tym muzeum wszystko jest bezcenne. I nie chodzi tu o wartość materialną. Za każdym z tych przedmiotów i obrazów kryje się jakaś historia, czy wydarzenie.*

Zapamiętają go poeci z różnych stron świata, którzy spotkali się w krośnie podczas III Polonijnych Spotkań Literacko Artystycznych. Wspaniale recytował ich wiersze. Był gościem wernisażu wystawy fotograficznej swojej wnuczki Karoliny w ówczesnym Krośnieńskim Domu Kultury, czytał wiersze na zamku

Kamieniec w Odrzykoniu, uczył czytać Mickiewicza w PWSZ, był gościem jednego z koncertów organizowanych przez Prywatną Szkołę Muzyczną Pro Musica.

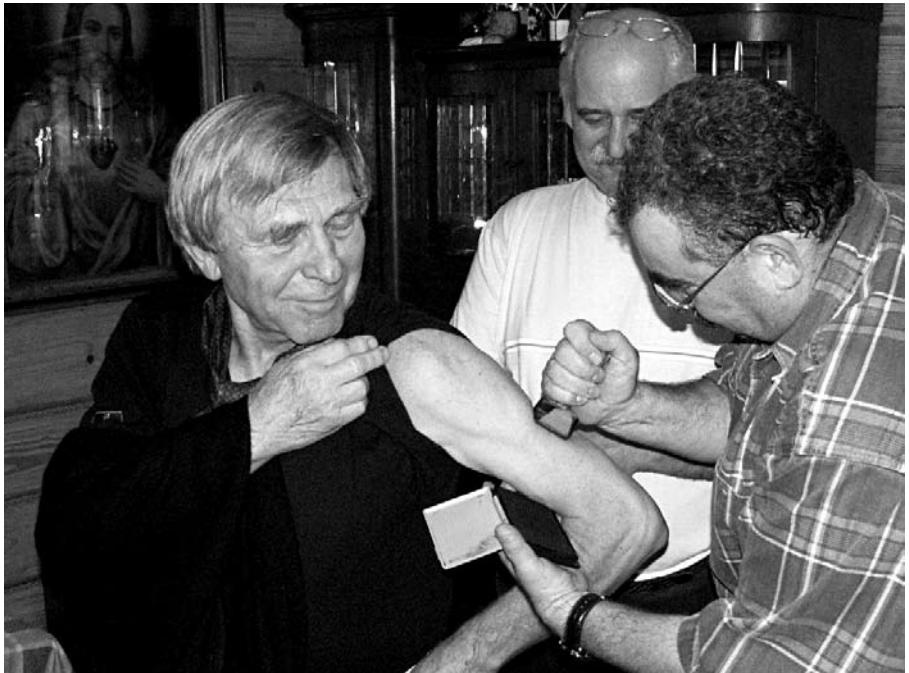
Wojciech Siemion otrzymał również Szlachetny Tytuł Pieczętowanego Łazana Rymanowskiego. Zgodnie z regulaminem, taki tytuł można otrzymać tylko w Łazach osobiście i nadawany jest przez I Samozwańczego z Bożej Łaski Pieczętowanego Łazana Rymanowskiego Stanisława Materniaka.

Był postacią niezwykle barwną, życzliwą i taki pozostanie w pamięci tych, którzy napotkali go na swojej ziemskiej drodze. Po jego śmierci napisano: **Odśzedł Wojciech Siemion, ostatni, który znał tyle wierszy...**

*Wacław Turek
fot. autor*

*Wojciech Siemion z żoną Barbarą w kaplicy
Oświęcimów w Krośnie*

Prezes Stowarzyszenia ŁAZANIE St. Materniak „pieczętuje” W. Siemiona na honorowego członka

GARŚĆ REFLEKSJI PO WYKŁADZIE O PROFESORZE

15. rocznica zgonu zasłużonego lekarza **prof. dr. Stanisława Grochmala (1911-1995)**, która minęła 17 kwietnia br. oraz zbliżająca się 100 rocznica jego urodzin (13 IV 2011), dały szczególną sposobność, aby przypomnieć osobę i dzieło życia naszego wyjątkowego krajana, Honorowego Obywatela Krosna (8 IX 1978). Był on wybitnym specjalistą w zakresie neurologii i rehabilitacji ruchowej, prekursorem rehabilitacji leczniczej, autorem licznych prac naukowych i popularnonaukowych, członkiem krajowych i międzynarodowych towarzystw naukowych, działaczem społecznym i poetą.

Przedpołudniowe spotkanie, które miało miejsce w ostatnią sobotę miesiąca (24 IV), i w którym - korzystając ze słonecznej pogody - uczestniczyło w Regionalnym Centrum Kultur Pogranicza

dość liczne grono członków Stowarzyszenia, w tym sensie miało wymiar niecodzienny, że czas wykładu, prelegent i tak szeroko zaprezentowane przez niego w Krośnie po raz pierwszy treści spotkały się z bardzo dużym i żywym zainteresowaniem słuchaczy. Autor wykładu - **Kazimierz Grochmal**, krakowski adwokat i radca prawny, to jedyny syn profesora oraz długoletni członek Oddziału krośnieńskiej korporacji pod Wawelem. Rzeczowo i interesująco nakreślił on sylwetkę i niełatwe koleje życia ojca, przypomniał jego bogaty dorobek naukowy oraz ożywioną działalność społeczną. Dzięki tej szerokiej i wszechstronnej prezentacji mogliśmy bliżej poznać dzieło życia naszego utalentowanego i pracowitego rodaka, człowieka wielkiego serca, który od lat młodości działał niestrudzenie na różnych polach swej społecznej aktywności.

Rodzina Grochmalów ma swoje głębokie zakorzenienie w Korczynie; z dotychczasowych poszukiwań wynika, że sięgają one bardzo odległej przeszłości (1789). Dzieciństwo i młodość prof. Grochmala były bardzo mocno związane zarówno z tą miejscowością, w której uczęszczał do szkoły powszechnej (1916-21), jak też z samym Krosnem, miastem, w którym przez szereg lat uczył się w gimnazjum (1921-29) i złożył egzamin dojrzałości. Już w gimnazjum Grochmal wykazał się niezwykłą aktywnością, działając w samorządzie uczniowskim i organizacji harcerskiej. To sprawiło, że w wykładzie i dyskusji pojawiły się wyraźne wątki regionalne. Obecnością i wypowiedziami potwier-

fot. St. Lorens

dzili je także członkowie rodziny, którzy nadal mieszkają w Korczynie.

Miłym akcentem była też obecność na spotkaniu dwóch godnych uwagi gości. Pierwszy z nich to **Jan Zych**, wójt gminy Korczyna (od 2002), na terenie której jesienią (25 IX 2010), zgodnie z dorocznym zwyczajem, Stowarzyszenie zorganizuje tym razem całonocne spotkanie przedstawicieli Oddziałów pn. „Na rodzinnej ziemi”.

Kolejnym gościem był **Ryszard Józefczyk**, dyrektor I LO im. M. Kopernika w Krośnie. Liceum, spadkobierca tradycji dawnej szkoły realnej i gimnazjum, w październiku br. obchodzić będzie 110. rocznicę istnienia szkoły. Podczas spotkania Kazimierz Grochmal przekazał na jego ręce do zbiorów szkolnych cenną dokumentację archiwalną. Są nią kserokopie egzemplarzy pisma *Wzloty* (oryginały posiada Biblioteka Jagiellońska, a odbitki wykonano za zgodą mediewisty dr. Mariana Zwiercana, korczyńskiego rodaka, emerytowanego wicedyrektora BJ w l 1974-1998) oraz tomiki wierszy z poezją Profesora.

Warto przypomnieć, że ambitna i rzadka inicjatywa, którą było starannie wydawane pismo czytelnego gimnazjum *Wzloty* (od XI 1928 do IV 1929 ukazało się 5 zeszytów), pojawiła się w szkole w X rocznicę Polski Niepodległej (XI 1928). Kierownikiem i redaktorem odpowiedzialnym był **dr Jerzy Agatstein** (później Stanisław Gierowski), nauczyciel języka polskiego. Natomiast *spiritus movens* przedsięwzięcia okazał się uczeń kl. VIII (maturalnej) Stanisław Grochmal, redaktor naczelny 4. numerów pisma.

Po latach podkreślił on, że *było to wydarzenie wyjątkowe jak na warunki szkol-*

ne. Pismo odzwierciedlało pracę, pragnienia i dążenia młodzieży gimnazjalnej. - *Ma być - jak czytamy w artykule programowym - łącznikiem między szarą i smutną zazwyczaj rzeczywistością, a cudowną krainą młodzieńczych marzeń i ideałów, ma być wyrazem wiary w swe siły i świadectwem dla starszych, że chcemy i staramy się pracować*. Ambicją grupy uczniów było ukazanie obrazu wlotów młodzieńczego ducha w pracy i zabawie, budzenie twórczego zapału, wyzwalanie energii ku działaniu.

Na łamach pisma ukazały się pierwsze pełne optymizmu felietony Grochmala o treści moralizatorskiej (*O poezję w naszym życiu; Entuzjazm w życiu młodzieży*) oraz przekłady wierszy z języka francuskiego (V. Hugo, *To, co się słyszy na górze*; A. de Musset, *Rappelle-toi*) i łaciny (L. Horatius Flaccus, *O fons Bandusiae splendor vitro...*). Gimnazjalista drukował w nim zagadki i szarady, lecz przede wszystkim w zeszytach pisma objawił się po raz pierwszy jego poetycki talent. Grochmal debiutował wierszami o tematyce okolicznościowej (*Zima; Kulig; Na Zmartwychwstanie; Prządki*) i moralnej (*Dlaczego wy ludzie kłamięcie?*). W tym ostatnim z młodzieńczym optymizmem pisał:

*Więc po cóż każdy z was się złości,
Dlaczego wszyscy tak kłamięcie,
Wszak w życiu pełno jest radości
I szczęścia moc na świecie!*

Grochmal, prawdziwy humanista, do końca pozostał wierny muzie poezji. Za życia ukazał się pierwszy tomik jego wierszy (*Tęczowa droga*, 1994), pośmiertnie drugi (*Ścieżki życia*, 1997). W nocie o autorze zaznaczono, że pisał

je całe życie. Utwory mówiły o marzeniach i ideałach, *o jego miłości, smutkach, niepokojach, ale wszystkie - i te młodzieńcze, i te z okresu dojrzałości, i te ostatnie, jesienne - tchną wiarą w człowieka, w sens ludzkiej egzystencji, głoszą akceptację życia, tego życia, którego autor jako lekarz bronił do końca.*

Trzeba też podkreślić, że Państwowa Komisja Egzaminacyjna, wydając Grochmalowi świadectwo dojrzałości (22 V 1929), uznała go za dojrzałego do studiów absolwenta szkoły. Z wyjątkiem rysunku i higieny, uzyskał wyłącznie oceny bardzo dobre.

Andrzej Kosiek

PŁOMIENIE W ZIELENI WĘDRÓWKA PO KRAINIE SZYBÓW NAFTOWYCH

W geografii zwie się ta kraina „*kotlina jasielsko-krośnieńską*”. Układają się w owej kotlinie okolice *Jasła i Krosna*, w części krośnieńskiej leżą „*nafiarskie wsi*”: Męcinka, Jaszczew, Potok, Turaszówka i inne. Dalej, w stronę przełęczy Dukielskiej idą: Rogi, Wietrzno, Bóbrka, Iwonicz.

Pagóry karpackie garbami pełzają ku widnokręgom, ku masywnej *Cergowej* za Duklą i dalszym sinawym łańcuchom. Pagóry są szerokie, łagodne, ciężkie w sobie i rozlewne. W dolinach srebrzą się kręte taśmy rzek; stamtąd wyciągają kominy rafinerij długie, czerwone gardziele. Wstężą się nad

KOLEKCYJONERSTWO

Szyby naftowe w okolicy Krosna

niemi pasma dymów. A na pagórkach jeżą się wieże wiertnicze, szyby naftowe. Rozszerzoną podstawą wrastają krzepko w ziemię, czasem w bardzo niewielkiej odległości od siebie. Mają graniaste, pudłowe wierzchołki, jedne są starsze, szare, ciemne, inne nowe, jasne. Tulą się często do ścian szybów małe chatki o słomianych dachach, małe drewniane domki zabudowań szybowych, lub po prostu lasy czy zagaj-

niki. Dróżki między szybami są jasne, gliniaste; często rudzieją zdala wysypane opilkami żelaza. Na ziemi widać ciemne, tłuste plamy, w powietrzu unosi się zapach ropy, w małych kałużach woda opalizuje. Wokół pykają miarowo motory spalinowe. Z nowych szybów dochodzi śpiewne, zawodzące wołanie: „Hela, gootóóów”. Robotnicy krzyczą głośno tu i ówdzie dźwięcznie żelazo. Po ziemi chodzą ze szczękiem

Rynek w Krośnicy, jednej ze stolic zagłębia naftowego

trochę sennie żelazne żerdzie. „sztangi” – chodzą tam i sam, tam i sam. Wprawia je w ruch kierat elektryczny, stojący na szczycie pagórka. Pędzi tu z szaloną szybkością koło rozpedowe pasy transmisyjne są mgliste od tego ruchu. „Zbyrk w nim okrutny”- mówią robotnicy.

Kierat pracuje stale lub chwilami, zależnie od ilości ropy w eksploatowanych kopalniach i obsługują większą ich ilość. Ledwo się uruchomi, zaczynają się kołysać tu i ówdzie czarne od ropy, duże kloce, dźwigi, widoczne na miejscach, gdzie dawniej stały szyby. „Sztangi” łażą i kołyszą się (czasem kloce otrzymują żartobliwą nazwę kiwałek). Tak pompuje się ropę. Obok stają małe ciemne cysterny i do nich wpływa ze szumem ropa.

Często pokrywają szyby zbocza i dna dolin, wyrastają z pośród gliny i nędznej trawy; czasem wysterczają z równych przestrzeni, z pośród uprawnych pól. Są też kopalnie leżące wśród lasów. takie są np. szyby w Bóbrce, niektóre w Potoku i innych wsiach. Te w Bóbrce robią poczęści wrażenie ruin. W zagajnikach wiele opuszczonych, szarych domków, porzuconych, zardzewiałych cystern i zarosłe trawą tory. Najbardziej dziwią w tem miejscu wiecznie chodzące, wybiegające nagle z traw i krzewów... „Sztangi”. Wyglądają jak żywe istoty, są jak nieuchwytny „perpetum mobile”. Chodzą naogół samotnie, czasem się krzyżują i to nawet wielokrotnie, np. przy kieracie rozdzielczym. Jest to czarne, nasiąknięte ropą, drewniane koło, umieszczone poziomo nad ziemią; obraca się bezrozumnie w obie strony; prawą i lewą, prawą i lewą, bez końca. W ruch wprawia je

daleki, ukryty kierat główny. Czarne, ponure „sztangi” płyną długim ruchem w różne strony.

Wśród większej ilości szybów można zauważyć różne stadja pracy. W niektórych wierci się dopiero, w innych pompuje ropę. Te najstarsze rozbiera się zupełnie, wyciągając rury z ziemi i burząc drewniane wieże. Najmilsze są szyby *in statu nascendi*, dopiero w okresie wiercenia. Najwięcej przy nich ruchu i zorganizowanej pracy. O zmierzchu zapalają się wokół szybu światła elektryczne. Przy większych skupieniach kopalni drżą, migocą te światelka na tle pastelowych, błękitno-szarych barw wieczoru. Tak lśnią od światel przez całą noc wszystkie pagóry i doliny Zagłębia. Wspaniały widok roztacza się wówczas na całą tę krainę ze szczytu góry Rogowskiej koło Dukli. Wierzchołkiem góry biegnie szosa, zwana powszechnie „Cesarzką”. Tuż obok tętnią dwa ogniska: *Rogi* i *Wietrzno*, zdala widnieją *Potok*, *Jedlicze*, *Krosno* i inne.

O północy rozlegają się po Zagłębiu jękliwe głosy syren; grają szeroką gamą tonów: huczają basem, łkają smętnie i gwizdzą. Kończy się t. zw. „szychta” jednym robotnikom, zaczyna drugim. W szybach pracuje się bez przerwy. Przez cały dzień i noc uwijają się przy pracy w ubraniach zwałanych ropą. Wielu z nich, to jeszcze starzy majstrowie „c. k.” autoramentu; pogadują do ciekawych przyjaźnie i chętnie. Objasnień swych udzielają w dziwnym języku: figuruje w nich tak pokaźna liczba niemieckich, spolszczonych wyrazów – że trzeba się niejednokrotnie długo zastanawiać nad ich znaczeniem. Mówi więc taki pomocnik szybowy, że „tu

brynza jest na szpulu”, a tam „majster przerabia hyblami”. Pomocnik tam przykronca do werbla i spiwa.” Hela, gotów” (...) Tak to mówią wiertacze.

Wydobywanie nafty jest obecnie bardzo udoskonalone. A niegdyś? Należałoby sobie wyobrazić pierwsze kopalnie jednego z twórców naszego przemysłu naftowego, Ignacego Łukasiewicza. Za czasów tego wynalazcy lampy naftowej nie wiercono i nie pompowano ropy. Kopano wówczas studnie, głębokie na czterdzieści do pięćdziesięciu metrów, brzegi umacniano chróstem, deskami, ropę, wydobywano wiadrami... Destylat przewożono poprostu w beczkach aż do Tarnowa.

A teraz? Teraz przy stacjach kolejowych widnieją olbrzymie cysterny, doład doprowadza się ropę rurami (...) Po

krajinie nafty i benzyny należy właściwie wędrować pieszo. O każdej porze roku wydobywa się ropę i przerabia ją na naftę, benzynę; przez cały rok jęczą smutno, grają syreny, kilka razy dziennie i zawsze lśnią i migocą światła po górkach i dolinach. Z szarych pagórków wyrastają ciemne szyby. Odrzynają się ostro ich wierzchołki, płachetki śniegu na zboczach gór.

Ale to dopiero będzie – a teraz jest w zagłębiu naftowym wiosna i idzie lato. z góry leje się ogień słoneczny – a z pod ziemi wśród zieleni wydobywa się czarna ropa, co tęskni, aby stać się płomieniem...

NAWOJA SARNÓWNA

Tekst i zdjęcia pochodzą z gazety z 1920 roku ze zbiorów archiwalnych Wacława Paczosa. W tekście zachowano dawną pisownię.

PRZECZYTANE

Zofia Garbaczewska-Pawlikowska

Zofia Garbaczewska-Pawlikowska PALĄC FOTOGRAFIE

Każdy wiersz mieści w sobie spokojną mądrość człowieka, który wiele przeżył, przemyślał, zaobserwował – pisze we wstępie Krzysztof Lisowski. Ta mądrość w wierszu przekłada się na zwięzłe, doskonale w prostocie puenty, właściwe imiona nadane rzeczom. (...) W tomie wierszy dostrzegamy celne zrównoważenie języka codzienności i świętej mowy poezji. Liryczna prawda wyznania strzeże jednak poetkę przed patosem. W tej liryce, operującej humorem sytuacyjnym, zgrabną konkluzją, dostrzegam życie człowieka we wszystkich jego blaskach i cieniach, zachwytach i smutkach.

Wydawca: Towarzystwo Słowaków w Polsce.

PALĄC FOTOGRAFIE

V DOBRYNNY

fol. W. Turek

PIKNIK LOTNICZY 2010

SUKCES CHÓRU MIESZANEGO OSM II ST. W KROŚNIE

W dniach 24 -25.kwietnia br. w Niepołomicach odbył się XII Małopolski Konkurs Chórów „O Złotą strunę”. Jego organizatorami było Centrum Kultury oraz Fundacja Zamek Królewski w Niepołomicach. W sali akustycznej Zamku Królewskiego w Niepołomicach zaprezentowało się 32 chóry z województw: małopolskiego, świętokrzyskiego, podkarpackiego, mazowieckiego i śląskiego. Zespoły wykonywały po 3 utwory regulaminowe z repertuaru polskiego lub zagranicznego. Oceniało je profesjonalne jury, w dwóch kategoriach: chóry młodzieżowe i akademickie oraz chóry dorosłe.

Z konkursu tego, już po raz drugi, ze „Złotą struną” wrócił **Chór Mieszany**

Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II stopnia w Krośnie prowadzony przez Renatę Zajdel. (Pierwsza „Złota struna” w 2007 r.) Wraz z Chórem młodzieżowym I L.O. im. B. Nowodworskiego w Krakowie i Chórem Akademickim krakowskiej AGH, młodzi śpiewacy z Krosna zdobyli równorzędne III miejsce, nagrodę finansową oraz statuetkę św. Cecylii.

W grupie „Złotych strun” na miejscu II znalazł się Chór Uniwersytetu Ekonomicznego, a na I miejscu Chór Uniwersytetu Rolniczego – obydwaj z Krakowa. Pozostałe 14 chórów występujących w tej kategorii znalazło się w grupie *Srebrnych i Brązowych strun.*

W tym roku nie przyznano Grand Prix.

NAGRODZENI W FOTOGRAFII

5 maja w Wojewódzkim Domu Kultury w Rzeszowie odbył się wernisaż VIII Podkarpackich Konfrontacji Fotograficznych, organizowanych pod patronatem Marszałka Województwa Podkarpackiego i Fotoklubu Rzeczypospolitej Polskiej.

Na Konfrontacje swoje prace przysłały 22 podkarpackie kluby, stowarzyszenia, grupy, towarzystwa. Udostępnione plansze zostały zapełnione przez ponad 350 zdjęć. Porazpierwszynadesłanepraczenie zmieściły się w sali galerii i zostały wywieszane również w korytarzach WDK. Trzema równorzędnymi głównymi nagrodami zostały wyróżnione: Klub Fotografii Przyrodniczej i Artystycznej - Miejsko Gminnego Ośrodka Kultury w Baranowie Sandomierskim, **Krośnieńskie Kółko Fotograficzne Kuźnia Światła** oraz **Rzeszowski Klub Fotografii**.

Przyznano również 5 wyróżnień. Otrzymali je m.in. **Fotoklub działający w Regionalnym Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie** i **Grand Photos z Państwowego Pomaturalnego Studium Kształcenia Animatorów Kultury i Bibliotekarzy w Krośnie**.

POLECAMY

21 maja godz. 19.00, RCKP

Marek Piekarczyk – Źródło
Marek Piekarczyk, charyzmatyczny wokalista zespołu TSA, znany również z roli Jezusa, którego grał w znakomitej polskiej rock-operze Jesus Christ Superstar sięga do swoich młodzieńczych fascynacji i strząsa kurz z dawno już zapomnianych kompozycji. Na solowej płycie zatytułowanej „Źródło” proponuje słuchaczom swoje interpretacje piosenek, które były wielkimi przebojami w latach 60. i 70. w nowoczesnych, świeżych i zaskakujących aranżacjach.

23 maja godz. 18.00, RCKP

19. edycja koncertu z okazji Dnia Matki „Serce to najpiękniejsze słowo świata”

Wystąpią: Dominika Farbaniec – sopran, Stanisław Duda – baryton, Joanna Piszczelok – fortepian oraz uczniowie PSM PRO MUSICA

24 maja, godz. 18.00, RCKP

„Krośnieńskie kościoły na starych pocztówkach” – wykład Zbigniewa Więcka

25 maja, godz. 17.00, ZSM

Koncert „Naszym mamom - nasze serca”

wystąpią: soliści, zespoły kameralne, Chór dziecięcy OSM I st. pod dyr. Renaty Zajdel i Orkiestra dziecięca OSM I st. pod dyr. Magdaleny Sokołowskiej - Faryj

28 maja, godz.20.30, RCKP

Koncert poezji śpiewanej - Daniel Gałązka z zespołem w składzie: Artur Skrzypczak - perkusja, Marek Konatkowski, gitara basowa, Marek Regulski-gitara klasyczna.

Śpiewają teksty polskich poetów: m.in. tak znanych jak Jonasz Kofta, ksiądz Jan Twardowski czy mniej znanych: Piotra Brymasa i Grzegorza Kolasińskiego z własną muzyką.

29 maja, godz. 17.00, RCKP

„Listy Julii kameralnie” – recital Katarzyny Groniec

Laureatka Nagrody im. Aleksandra Bardiniego 2008, wystąpi z towarzyszeniem zespołu pod kierownictwem Łukasza Damrycha. Na koncert złożą się piosenki Elvisa Costello z płyty „The Juliet Letters” w polskich tłumaczeniach Katarzyny Groniec.

30 maja, godz.15.00, ArtKino

Czytanie przy ekranie - „Podróże Kapitana Klipera” oraz bajka dla dzieci „Złoty smok z promienistej krainy”

1 czerwca, godz. 9.00, 11.00, RCKP

„Czerwony Kapturek”

Spektakl Teatru im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie

1 czerwca, godz. 19.00

Koncert – Stare Dobre Małżeństwo

18 czerwca, godz. 18.00 RCKP

„Czas na wakacje” – zespoły taneczne RCKP

23 czerwca, godz. 18.00 RCKP

„Czas na wakacje - zespoły muzyczne RCKP

opr. ab

MUZEUM PODKARPACKIE**CZWARTA EDYCJA**

15 maja muzea i galerie można było zwiedzać bezpłatnie od 16.00 do 01.00 w nocy.

W poprzednich latach tylko Muzeum Podkarpackie brało udział w tej ogólnoeuropejskiej akcji. W tym roku zaprosiliśmy do współpracy inne instytucje kultury: Muzeum Rzemiosła wraz z Piwnicą PodCieniami oraz Galerię Sztuki Biuro Wystaw Artystycznych. W akcję zaangażowały się również dwie staromiejskie parafie: Kościół farny p.w. Trójcy Przenajświętszej Bazylika Kolegiacka oraz Kościół p.w. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny OO. Fran-

ciszekanów. W ten sposób całe przedsięwzięcie rozegrało się na krośnieńskiej starówce, umożliwiając wszystkim zainteresowanym poznanie jej historii i najcenniejszych zabytków.

Głównym celem tej akcji jest oczywiście popularyzacja kultury, zwiększanie wiedzy dotyczącej naszego dziedzictwa, uwrażliwienie na różnorodne przejawy twórczości naszych przodków. Codziennie wydeptujemy swoje włas-

ne ścieżki w „małej ojczyźnie”, ale czy tak naprawdę ją znamy? Może zgłębiając historię Krosna, bardziej będziemy się starać o to, żeby ślady pozostawione przez nas, przejawy naszej działalności tutaj były lepsze, bardziej znamienite?

Otworzyliśmy nasze podwoje w godzinach bardziej odpowiadających zapracowanym i zabieganym mieszkańcom miasta. Ten jeden majowy wieczór umożliwił im zobaczenie tego, czego nie widzieli dawno lub czego nie widzieli wcale. W Muzeum Podkarpackim w Krośnie krośnianie zwiedzili pięć wystaw stałych: „Pradzieje Podkarpacia – Przeszłość Ożywiona”, „Z dziejów Krosna i regionu”, „Historia Oświetlenia”, „Galeria twórców krośnieńskich XIX i XX w.”, „Szkło Podkarpackich Hut” oraz wystawę czasową: „Ptaki świata”. W Muzeum Rzemiosła prezentowana była wystawa: „Dzieje rzemiosła Polski południowo-wschodniej”.

Z kolei w Piwnicy PodCieniami wystawa czasowa „Szwarc, mydło i powidło czyli

nieprezentowane, a osobliwe eksponaty z 20-letniej historii Muzeum Rzemiosła w Krośnie”. W Galerii Sztuki BWA można było obejrzeć ekspozycję: „VI Forum Malarstwa Polskiego – *Widzieć*”. Na każdej prezentowanej wystawie stałej lub czasowej na zwiedzających czekali pracownicy merytoryczni tych instytucji, gotowi odpowiedzieć na każde pytanie związane z ich pracą. Była to więc okazja nie tylko do poznania muzeów,

muzealiów, ale i muzealników. Wciąż jeszcze pokutuje u nas dość zabawny stereotyp muzealnika. Wyobrażamy sobie opryskliwą kobiecinę w fartuszkach roboczym i niezbyt eleganckich kapciuszka, patrzącą wilkiem na każdego, kto zbliża się do gablot... Cóż, mogli Państwo sprawdzić jak ten stereotyp ma się do rzeczywistości.

Katarzyna Krępulec - Nowak

BWA

14 maja – 4 czerwca

Forum Malarstwa Polskiego ma już blisko dziesięcioletnią tradycję. W dotychczasowych sześciu edycjach uczestniczyło kilkudziesięciu wybitnych polskich artystów, wielu znakomitych teoretyków sztuki, a także teolodzy, psychologowie i filozofowie. Do każdej edycji wydawane są zeszyty Forum zawierające materiały z przebiegu forum, fotografie, teksty i wypowiedzi artystów, niektóre wykłady oraz reprodukcje obrazów prezentowanych na wystawach. Odbyło się do tej pory 50 wystaw, w 30 polskich miastach.

We wrześniu 2009 r. odbyło się dziesięciodniowe spotkanie artystów i teoretyków sztuki na warsztatach artystycznych, sesjach naukowych, wykładach i dyskusjach. Każdy artysta zaprezentował na indywidualnym pokazie swój dorobek artystyczny w kontekście przewodniego tematu WIDZIEĆ, opatrzone autorskim komentarzem. Pokaz zrealizowany był według autorskiej koncepcji i przyjął formę np. wystawy prac, wystawy dokumentacji, prezentacji multimedialnej, działania artystycznego.

Stanisław Baj, Rzeka

Zaproszeni do udziału w VI Forum Malarstwa Polskiego WIDZIEĆ artyści to profesorowie: Stanisław Baj z Warszawy, Stanisław Batruch z Krakowa, Stanisław Białogłowicz z Rzeszowa, Leszek Misiak z Krakowa, Stanisław Rodziński z Krakowa, Teresa Miszkina z Gdańska, Henryk Cześnik z Gdańska, Jacek Rykała z Sosnowca, a także dr Ireneusz Kopacz z Torunia i Grzegorz Grzebieniowski z Leska oraz koordynatorzy projektu: dr hab. Mirosława Rochecka i prof. Kazimierz Rochecki z Torunia oraz teoretycy sztuki: Magdalena Rabizo- Birek z Rzeszowa, Andrzej Saj z Wrocławia, Magdalena Hniedziewicz z Warszawy, Graży-

na Ryba z Rzeszowa, Artur Mordka z Rzeszowa.

Galerie i muzea uczestniczące w projekcie: Galeria BWA w Krośnie, Muzeum Okręgowe i Galeria Forum w Toruniu, Miejska Galeria Sztuki w Częstochowie, Wałbrzyska Galeria Sztuki „Zamek Książ” w Wałbrzychu, Muzeum w Nysie, Miejski Ośrodek Sztuki – Ga-

leria BWA w Gorzowie Wlkp., Centrum Kultury Zamek - Galeria Profil w Poznaniu, Galeria BWA w Pile, Galeria BWA w Ostrowcu Świętokrzyskim, Galeria BWA w Kielcach, Galeria BWA w Olsztynie oraz Galeria BWA w Rzeszowie.

Marek Burdzy

KROŚNIEŃSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Krośnieńska Biblioteka Publiczna najlepsza w Polsce

22 kwietnia w Bibliotece Narodowej odbyła się uroczysta gala z okazji Światowego Dnia Książki. Przy okazji uroczystości wręczono nagrody w ogólnopolskich konkursach: na najlepiej przeprowadzony Tydzień Bibliotek 2009, w którym Krośnieńska Biblioteka zajęła I miejsce oraz w konkursie Mistrz Promocji Czytelnictwa 2009, w którym KBP otrzymała wyróżnienie specjalne dla laureatów poprzednich edycji za utrzymanie wysokiego poziomu popularyzacji książek i czytelnictwa (Biblioteka była laureatem tego konkursu w 2007). Nagrody odebrała dyrektor KBP Teresa Leśniak.

I miejsce przyznane KBP to istotne wyróżnienie i nagroda za prowadzoną działalność, ale i ważny element promocji Biblioteki i miasta w skali ogólnopolskiej. Konsekwencja w działaniu i podejmowanie nowych wyzwań sprawiły, że Krośnieńska Biblioteka jest jedną z bardziej kreatywnych bibliotek publicznych w regionie i kraju, o czym świadczą m.in. wysokie wskaźniki czytelnictwa. KBP posiadała na koniec 2009 roku 18 176 czytelników w wypo-

życzalniach, co w przeliczeniu na 100 mieszkańców daje wskaźnik 38,2. Średnia dla Polski to 17,1, dla województwa podkarpackiego 17,4.

Również wypożyczenia w przeliczeniu na 100 mieszkańców utrzymują się na bardzo wysokim poziomie. Tak wysokie wskaźniki to efekt systematycz-

Stowarzyszenie
Bibliotekarzy
Polskich

Rok założenia 1917

DYPLOM

KROŚNIEŃSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

otrzymuje

I NAGRODE

w ogólnopolskim konkursie na najlepszy program działań

TYGODNIA BIBLIOTEK

8-15 maja 2009 r.

Elżbieta Stefańczyk

Przewodnicząca SBP

Warszawa dnia 22 kwietnia 2010 r.

nego uzupełniania zbiorów o nowości i bogatej oferty usług, adresowanych do wszystkich grup użytkowników oraz zaangażowania biblioteki na rzecz promocji książki w środowisku lokalnym.

W wyniku wprowadzanych rozwiązań systematycznie podnoszony jest standard usług oraz rozszerzana działalność kulturalna, edukacyjna i wydawnicza, a w efekcie mieszkańcy Krosna i regionu krośnieńskiego otrzymują dostęp do nieograniczonych zasobów informacyjnych w sieci rozległej oraz możliwość aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym, związanym tak z literaturą jak i sztuką.

Łączna wartość zadań realizowanych przez Krośnieńską Bibliotekę w ramach pozyskanych dotacji wyniosła w latach 2007-2009 ponad 963 tys. zł.

W ramach otrzymanych grantów Biblioteka może nie tylko rozszerzyć działalność merytoryczną wzbogacając ofertę kulturalno-edukacyjną, ale również zwiększyć wydatki inwestycyjne

na zakup sprzętu niezbędnego do podniesienia jakości świadczonych usług m.in. w zakresie automatyzacji, w tym szeroko rozumianej działalności informacyjnej.

Uruchomiona w 2009 roku Krośnieńska Biblioteka Cyfrowa oraz Baza Informacji Regionalnej to kolejny krok w rozszerzeniu oferty i usług KBP oraz aktywizacji społeczności lokalnej do systematycznego wykorzystywania zasobów informacyjnych, w tym dziedzictwa kulturowego regionu w formie cyfrowej.

Biblioteka jest postrzegana jako prężna placówka kultury w regionie. Sukcesy odnoszone przez Krośnieńską Bibliotekę Publiczną to efekt wieloletniej, systematycznej pracy na rzecz społeczności lokalnej, efektywnej współpracy z samorządami lokalnymi i aktywności w zakresie podejmowania nowych wyzwań, a otrzymywane nagrody stanowią dodatkową motywację do podejmowania innowacyjnych działań.

Monika Machowicz

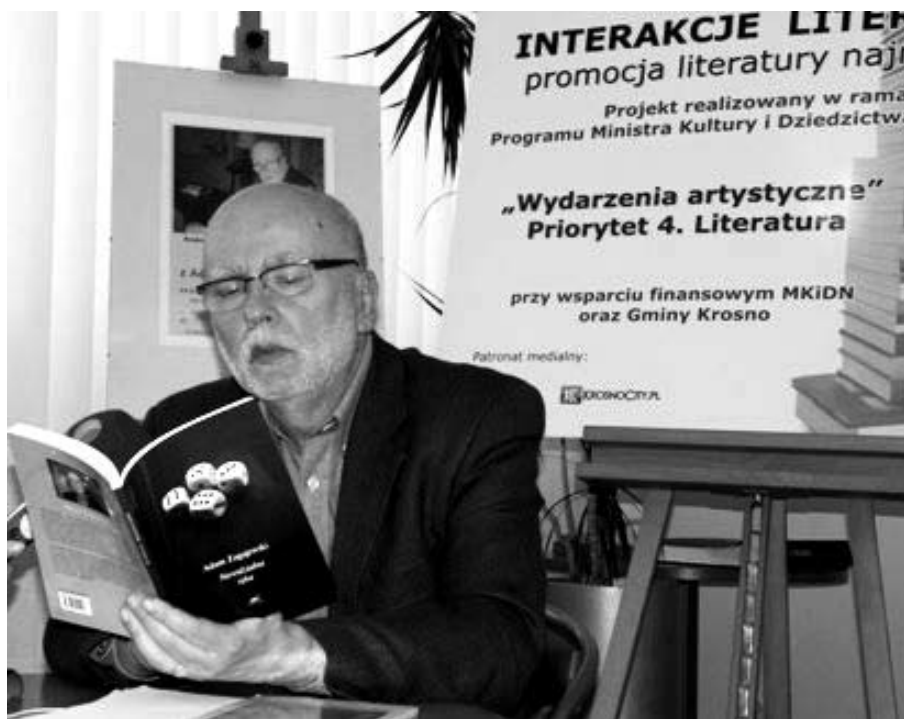
Każdy wiersz to moment autobiografii... spotkanie z Adamem Zagajewskim

Adam Zagajewski – jeden z najwybitniejszych poetów współczesnych, prozaik, eseista, krytyk, tłumacz, wymieniany wśród kandydatów do literackiej Nagrody Nobla – 23 kwietnia br. spotkał się z czytelnikami Krośnieńskiej Biblioteki Publicznej.

Spotkanie zorganizowane w dniu Światowego Dnia Książki i Praw Autorских, stało się pretekstem do dyskusji na temat miejsca i znaczenia poezji we współczesnym świecie.

Jak był ten tydzień żałoby w Polsce, to w pewnym sensie był to tydzień poezji. Ta śmierć otworzyła w ludziach inny wymiar (...) Został zawieszony świat medialny, świat nieuważny (...) We Francji coś takiego jest niemożliwe. Ten tydzień wydał mi się powrotem do naszego życia tragicznej poezji. Widziałem w tym jakiś inny wymiar, zniknęła małostkowość codzienności.... – mówił Zagajewski pytany „czy poezja to konieczność”?

Na zdj.: Adam Zagajewski, fot. W. Cichoń

Znaczenie poezji jest dla mnie ogromne, ale wiem, że na świecie są miliardy ludzi, którzy nie wiedzą co to jest poezja.(...) Jestem pewien, że my wszyscy mamy jakieś życie duchowe i to życie domaga się wypowiedzi, ekspresji – poezja to coś co unosi się nad tym życiem.

Adam Zagajewski urodził się we Lwowie w 1945 r.. Jest to dla niego miasto szczególne, wielokrotnie przywoływane w utworach poetyckich. *W mojej rodzinie panował mit Lwowa. To jest kłamra mojego życia. Wiersze o Lwowie to owoc niespełnionej miłości do tego miasta. Mój Lwów jest w marzeniach, snach, żadne miasto nie ma dla mnie takiej tajemnicy* – mówił.

Poeta przez wiele lat przebywał poza granicami kraju., m. in. ponad 20 lat

spędził w Paryżu, żeby w 2002 powrócić do Krakowa. Ciągłe jest jednak poetą podróżującym. Wiele tygodni w roku spędza w Stanach Zjednoczonych i Francji. Miejsca w którym przebywa i spotykani ludzie znajdują swoje odbicie w jego twórczości.

Jest autorem kilkunastu zbiorów wierszy – ostatni *Niewidzialna ręka* został wydany pod koniec 2009 roku w Wydawnictwie „Znak”. M.in. utworów z tego tomiku mieli okazję posłuchać uczestnicy spotkania. Poeta zaprezentował również wiersze najnowsze, jeszcze nigdzie niepublikowane oraz fragment prozy. *Każdy wiersz to taki moment autobiografii. Każdy tom jest ostatnim słowem, który wypowiadam. Ale później czuję, że jest on niewystarczający i trzeba napisać nowe wiersze* - mówił

pytany o autobiograficzny charakter ostatniego zbioru. *Ja sam nie znam dobrze moich wierszy, ponieważ patrzę na nich od wewnątrz, ja mieszkam w nich i nie mogę na nie spojrzeć z drugiej strony.*

Wśród poetów, których szczególnie ceni wymienił m.in. Zbigniewa Herberta,

Czesława Miłosza. Aleksandra Wata, Józefa Czechowicza.

Spotkanie odbyło się w ramach projektu „Interakcje Literackie – promocja literatury najnowszej” przy wsparciu finansowym Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z Programu: Wydarzenia artystyczne. Priorytet 4: Literatura.

Monika Machowicz

TAJEMNICE PAPIERU

Ponad 150 osób wzięło udział w niecodziennych warsztatach, jakie odbyły się 10 maja br. w Krośnieńskiej Bibliotece. „W średniowiecznym młynie papierniczym – tajniki czerpania papieru” – pod takim hasłem odbywały się całodzienne zajęcia edukacyjne, prowadzone przez pracowników Czerpalni Papieru „Art-Papier” z Gliwic.

Zajęcia miały interaktywną formę pozwalającą nie tylko biernie obserwo-

wać pokaz, ale przede wszystkim brać aktywny udział we wszystkich etapach powstawania papieru, jak i jego obróbki. Uczestnicy warsztatów czerpali specjalnym sitem masę celulozową zmieszaną z płatkami nagietka, aby później przełożyć ją na filcowe przekładki, a na koniec nadmiar wody usunąć przy użyciu specjalnej, zabytkowej prasy. Tak wy-czerpaną kartkę trzeba było odłożyć do wysuszenia.

W tym samym czasie inni uczestnicy zajęć poznawali tajniki barwienia papieru techniką japońską – tworząc piękne, wielobarwne mozaiki lub też próbowali pisać gęsim piórem na czerpanym papierze, aby na koniec własnoręcznie odcisnąć pieczęć lakową na specjalnych pamiątkowych dyplomach.

Poprzez wykorzystanie dawnych receptur, zabytkowe urządzenia i stroje prowadzących pokaz, warsztaty przeniosły uczestników w inny, magiczny świat. Można było się również dowiedzieć, że papier wynaleziono w 105 roku w Chinach, a postrzępione brzegi czerpanego ręcznie papieru to tzw. brody.

Warsztaty, w których uczestniczyli uczniowie krośnieńskich szkół podstawowych, a także podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy w Cergowej, przybliżyły zapomniane już metody powstawania papieru, ale przede wszystkim pokazały, że bez użycia komputerów i elektronicznych urządzeń można doskonale się bawić, poznawać historię i nabywać nowe umiejętności.

Każdy uczestnik warsztatów otrzymał własnoręcznie wyczerpany papier, kartkę papieru barwioną techniką japońską oraz samodzielnie przygotowany certy-

fikat z wykaligrafowanym gęsim piórem imieniem i nazwiskiem, opatrzony pieczęcią lakową.

Tego typu pamiątka pozwoli na długo zapamiętać nietypową lekcję, w jakiej młodzi ludzie mogli uczestniczyć.

Warsztaty czerpania papieru zostały zrealizowane przy wsparciu finansowym Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z Programu Wydarzenia artystyczne - Priorytet. 4. Literatura oraz środków Gminy Krosno i były jednym z elementów obchodzonego w dniach 8-15 maja Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek.

Monika Machowicz

KONKURSY

OGÓLNOPOLSKI KONKURS PLASTYCZNY

„WIOSENNE ODKRYCIA”

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Krośnie zaprasza do udziału w konkursie, który adresowany jest do dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, niepełnosprawnymi i z upośledzeniem umysłowym, w wieku od 6 do 24 lat. Celem

podjętej przez nauczycieli SOSW inicjatywy jest z jednej strony mobilizowanie do twórczego działania i zaspokajanie potrzeb samorealizacji i sukcesu, z drugiej zaś upowszechnienie twórczości osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym. Wybór techniki i formatu organizatorzy pozostawili uczestnikom konkursu, po to by mogli oni zaprezentować swoje zdolno-

ści z jak najlepszej strony. **Rozstrzygnięcie konkursu planowane jest na 19 maja, zaś nagrodzone prace prezentowane będą w dniach od 25 maja do 7 czerwca na wystawie w Regionalnym Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie.**

KOCHAJMY KROSNOLUDKI

Punkt Informacji Kulturalno-Turystycznej w Krośnie, zaprasza do udziału w konkursie na koszulkę promocyjną miasta Krosna „Kochajmy KROSNOLUDKI”. Patronat nad konkursem sprawuje prezydent Krosna Piotr Przytocki. Projekt powinien mieć wkomponowane w grafikę hasło promocyjne *Kochajmy KROSNOLUDKI*. Grafika zależy natomiast od wyobraźni autora. Powinna jednak zawierać elementy kojarzące się z Krosnem. Projekt powinien być wykonany w jednym kolorze, odręcznie lub w formie wydruku komputerowego. Nagrodą jest kwota w wysokości 500 zł oraz koszulka z zaprojektowanym przez siebie wzorem graficznym. Prace konkursowe należy składać w PIKT (Rynek 5) w terminie **do 29 maja 2009**. Szczegóły dotyczące konkursu oraz regulamin dostępne są w siedzibie Organizatora, tel. 013 43 277 07, PIKT@muzeumrzemiosla.pl oraz na stronach internetowych www.muzeumrzemiosla.pl i www.krosno.pl (w zakładce Informacja turystyczna).

KONKURS FOTOGRAFICZNY

„W RUCHU”

Dziennik fotograficzny ŚwiatObrazu.pl zaprasza do udziału w konkursie fotograficznym „W ruchu”. Konkurs adresowany jest do wszystkich fotografujących, a na zwycięzcę czeka aparat

Fujifilm FINEPIX HS10. Termin zgłaszania prac upływa **31 maja 2010 roku**. Każdy uczestnik może zgłosić max. 3 fotografie. Zgłaszanie zdjęć odbywa się wyłącznie drogą elektroniczną, za pomocą formularza dostępnego na stronach serwisu www.SwiatObrazu.pl, po uprzedniej rejestracji w serwisie www.swiatobrazu.pl/login, a następnie dodać fotografię do konkursu „W ruchu”. Organizatorzy zachęcają do korzystania z różnych technik fotografowania obiektów w ruchu. Najciekawsze prace oceni Jury powołane przez organizatora, a wyniki zostaną opublikowane do 20 czerwca na stronie [swiatobrazu.pl](http://www.swiatobrazu.pl).

XXXIII OGÓLNOPOLSKI

KONKURS POETYCKI IM. HALINY POŚWIATOWSKIEJ

Konkurs odbywa się w dwóch kategoriach: debiut i po debiucie /dotyczy publikacji wierszy w wydawnictwach zwartych lub czasopismach i prasie ogólnopolskiej/. Warunkiem uczestnictwa jest ukończenie 16 lat oraz nadesłanie **do 25 września 2010 r.** na adres organizatorów zestawu max. 5 wierszy o dowolnej tematyce, nie publikowanych i nie nagradzanych w innych konkursach. Wiersze wyłącznie w formie wydruku komputerowego w formacie A4 należy przesłać w 4 egz. opatrzonych godłem słownym z dopiskiem „debiut” lub „po debiucie”. W dołączonej kopercie trzeba podać imię i nazwisko autora, telefon, adres, e-mail, krótką notkę biograficzną. Szczegółowe informacje o konkursie umieszczone są na stronie internetowej organizatora www.rok.czystochowa.pl e-mail: wozniak@rok.czystochowa.pl, tel. **34 3244651**

BRONISŁAWA BETLEJ

x x x

Niezapomniane
 Łąki barwne jak motyle
 Niezapomniane
 Kaczeńce pyłków słońca pełne
 Niezapomniane
 Olchy z robaczkami kwitnienia
 Stary młyn wtopiony w cudowny
 Krajobraz

Niezapomniane
 niebo i kwitnące wiśnie
 Rozśpiewane pszczoł rojem
 Barwne od motyli
 Niezapomniane
 Wieczory – głos się mnożył
 Po rosie – gitary i mandoliny
 W niezapomniane echo
 Zakochanych młodych...

KRYSTYNA BODAŃCZUK

Wiosna

Wyrzała wiosna
 świeżą zielenią
 zachęca odcieniami
 budzonego życia
 Krzak jaśminu
 wybielił ścieżynkę
 przebrzmiałymi płatkami

Nawet strumyk
 ze światła i wody
 płąsa po kamykach
 uwielbieniem wiosny

ZDZISŁAW PEKALSKI

Kapliczka

Przytulają się do niej
 Wysokie pokrzywy
 A nad smutną figurą
 Dach i krzyż jest krzywy
 Znika z twarzy świątka
 Wyraz frasośliwy
 Kiedy patrzy na mały
 Wiosenny bukciecik
 Co mu go przyniosły
 Roześmiane dzieci

DANUTA DRZEWICKA

Rocznica matury

Ta sama ulica
 I ten sam gmach pełen gwaru
 Szkoła
 Ta sama
 Ta sama brama wita

Minęło tyle lat

I znów na górę
 Po schodach
 Tu są i będą
 Twoje przeżycia
 Łzy i radości
 Pierwsza miłość
 Schowały się
 Pod parapetem
 Za ścianą w głębokim korytarzu
 Czekają
 By znów cię odurzyć
 Gdy wrócisz tu

FRANCISZKA TUMIDAJEWICZ

Koncert

Usiadłam nad strumykiem
przy wiosennej łące
gdzie wiatr
uciął sobie drzemkę

Tu ptaki, świerszcze
pracowite pszczoły
spotykają się pod kopułą
słonecznego nieba

Zagrała muzyka
na cały rok
nappełniła duszę
polnymi dzwoneczkami

Takiego koncertu
nie dała żadna orkiestra

JANUSZ GOŁDA

Zostaw mnie Panie na krótkie jeszcze

Stanę sobie na łące jak bocian
na jednej nodze, albo w polu
na miedzy jak strach na wróble
z kwitnącym mleczem w ręce
cichy, posłuszny, nic niewiedzący,
nierzucający się w oczy.

Zostaw mnie Panie na krótkie jeszcze
w zagajniku brzozowym pod opieką
czułych szeptów i szeleszczeń
a ja przyrzeknę, że gdy już tam pójde,
niczego z sobą stąd nie zabiorę.

TERESA KRUKOWSKA-FRĄCZEK

Miłość

Nigdy nie jest za późno
by cię napotkać
szukałam twojej twarzy
wykrzykiwałam imię twoje
odnalazłam
namaluję twój portret

Zawieszoną we mgle
diamentową
kropelką rosy
obudziłeś mnie

Spłynęła po mych ustach
pachniesz
wiosennymi kwiatami

ANNA ZIEMBA

Niezapominajka

Była taka maleńka
Skulona pośród zieleni
Porażała swą niebieskością

Nieśmiałość w niej i cisza
urzekwały przechodniów
Z uśmiechem witała wszystkich

Skromnością chwytiała za serce
Błękitem wabiła oczy
Swa nazwą odświeżała pamięć

I tylko jeden nieświadomy człowiek
Przeciwstawił się jej urokowi
Bezlitosną kosiarką

26 maja środa

18.30 **TEATRALNE RÓŻNOŚCI NA DZIEŃ DOBRY**

Korowód uczestników /RCKP, ul. Kolejowa 1 - Rynek/
 OTWARCIE FESTIWALU /RYNEK/
 „Kolacja w Ryнку”

21.30 **„NORD STREAM” – Teatr KRZYK z Maszewa**

spektakl plenerowy – plac przy Galerii Zawodzie

inny

7 FESTIWAL
 TEATRÓW
 MŁODZIEŻOWYCH
 POD PATRONATEM PREZYDENTA MIASTA KROSNO

27 maja czwartek 10.00 - 13.00 **PREZENTACJE KONKURSOWE** RCKP, ul. Kolejowa 1

„NOC” na podstawie Andrzeja Stasiuka, ARLETeatr, III Liceum Ogólnokształcące w Bydgoszczy, reż. Arleta Szatkowska
 „Mi wystarczy...” tekst Urszula Bednarczyk i zespół, Teatr POSTRZE-LENIE Powiatowy MDK w Lubartowie, reż. Urszula Bednarczyk
 „ZIEMIA OBIECANA” tekst własny, Teatr A i Teatr NO WŁAŚNIE - Młodzieżowy Dom Kultury w Opolu, reż. Maria i Andrzej Skiba
 „SenNie” tekst własny, Teatr Małych Form PROSCENIUM - Chełmski Dom Kultury, reż. Elżbieta Dopierałska

13.00 **FORUM INNETEATRALNE** RCKP, ul. Kolejowa 118.30 - 22.00 **FESTIWAL inny PLENEROWO** Iwonicz Zdrój, Plac Dietla

ZAJĘCIA WARSZTATOWE

„RAJ MRÓWEK” spektakl teatru „i t d...” z RCKP w Krośnie

28 maja piątek 9.00 - 12.00 **PREZENTACJE KONKURSOWE** RCKP, ul. Kolejowa 1

„CASTING czyli uważajcie na marzenia” Piotr Adamczyk, Teatr GĘBA - Miejskie Centrum Kultury w Tychach, reż. Piotr Adamczyk
 „ONO” Marcin Woszczewski i Grupa Teatr OKO - Gminny Ośrodek Kultury w Rudej Hucie, reż. Marcin Woszczewski
 „SCENY Z WIĘZNIĄ” spektakl autorski, Teatr Tańca ES - Dom Kultury SM Czechów w Lublinie, reż. Renata Pysznik
 „BOŻE OCZY” tekst Jakub Margosiak, Teatr MAMROCZĄC - POZAINSTYTUCJONALNY w Tarnowie, reż. Jakub Margosiak

12.00 - 14.00 **WARSZTATY TEATRALNE /2 - 3 GRUPY/** RCKP, ul. Kolejowa 115.00 - 18.00 **PREZENTACJE KONKURSOWE** RCKP, ul. Kolejowa 1

„Mydziecisięci” tekst Juliusz Chrzóstowski, Teatr O SZESNASTEJ - Miejski Ośrodek Kultury w Nowym Targu, reż. Juliusz Chrzóstowski
 „WOJNA LEMURÓW” wg Leszka Kołakowskiego, Teatr PLASTER - Miejski Ośrodek Kultury w Jarosławiu, reż. Paweł Sroka
 „PIF PAF JESTEŚ TRUP” na podstawie Williama Mastrosimone, Teatr Poezji i Muzyki „U RADZIWIŁŁA” - Szydłowieckie Centrum Kultury ZAMEK
 reż. Sława Lorenc Hanusz

19.00 **FORUM INNETEATRALNE** RCKP, ul. Kolejowa 120.30 - **WIECZÓR ARTYSTYCZNY GOŚCI FESTIWALU**

KONCERT POEZJI ŚPIEWANEJ - DANIEL GAŁĄZKA z zespołem

„PO OMACKU” spektakl dyplomowy Anny Romańczak z PPSKAKiB

29 maja sobota 9.00 **PREZENTACJE KONKURSOWE** RCKP, ul. Kolejowa 1

„ONA” Bartosz Nowakowski, Grupa Teatralno - Happenarska PRÓG - Wadowickie Centrum Kultury, reż. Bartosz Nowakowski
 Gość ze Słowacji
 „CHŁOPIEC W PASIASTEJ PIDŻAMIE” I „NAD RZEKĄ”, Teatr REGETKA z Ruskova koło Koszyc

11.00 - 15.00 **WARSZTATY TEATRALNE** RCKP, ul. Kolejowa 117.00 **UROCZYSTE ZAKOŃCZENIE FESTIWALU**

WRĘCZENIE „OTWARTYCH KURTYN”

KATARZYNA GRONIEC**RECITAL „LISTY JULII KAMERALNIE”**

bilet 30 zł, na Kartę Melomana 20 zł

Regionalne
 centrum
 kultur
 pogranicza

Małgorzata Samborska - Rozmowa

- Projekty graficzne
- Druk offsetowy i cyfrowy
- Wielkoformatowy druk solwentowy
- Reklamowe i ozdobne torby papierowe

www.hedom.pl

DRUKARNIA
HEDOM

38-400 KROSNO, ul. Kletówki 54a, tel./fax 13 432 02 02, e-mail: biuro@hedom.pl

Galeria jednego zdjęcia
Fot. Ryszard Zagórski